

ROZDZIAŁ VI. INTEGRACJA EUROPEJSKA I STOSUNKI MIĘDZYNARODOWE

Wiedza i umiejętności:

Wszystko z zakresu podstawowego oraz:

Tendencje w procesie integracji europejskiej. Polityczne i ekonomiczne przyczyny powołania Unii Europejskiej. Współpraca transgraniczna. Obywatelstwo europejskie. Ewolucja uprawnień Parlamentu Europejskiego. Najważniejsze konwencje Rady Europy. Organizacja Narodów Zjednoczonych. Pakt Północnoatlantycki. Przyczyny konfliktów we współczesnym świecie. Konflikty na Bałkanach. Konflikt izraelsko-arabski na Bliskim Wschodzie. Wojna w Czeczenii. Wojna i stabilizowanie Iraku. Konflikt w Afganistanie. Terroryzm we współczesnym świecie.

Literatura: Zbigniew Cesarz, Elżbieta Stadtmüller, *Problemy polityczne współczesnego świata*, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław 1998

Terminologia działu

Termin	Objaśnienie	Komentarz
<i>Acquis communautaire</i>	tym terminem określa się całość prawa europejskiego (wspólnotowego)	w skład <i>acquis communautaire</i> wchodzi zarówno prawo pierwotne i wtórne wspólnot europejskich, jak i orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości
traktat akcesyjny	dokument podpisywany między krajami Unii Europejskiej a krajem kandydującym	traktat akcesyjny dotyczy warunków członkostwa w Unii; staje się obowiązujący po ratyfikowaniu go przez wszystkie zainteresowane kraje
Europa dwóch prędkości	koncepcja wyróżnienia w Unii „rdzenia”, czyli państw najbardziej zaawansowanych w integracji, oraz pozostałych krajów	ta koncepcja jest popularna szczególnie w Niemczech i we Francji

Sprawdzian I

1.

W referendum przeprowadzonym we wrześniu 2003 roku przeciwko przystąpieniu do strefy euro wypowiedzieli się mieszkańcy:

- A. Danii
- B. Szwecji
- C. Wielkiej Brytanii

2.

Dla Polski przewidziano w Parlamencie Europejskim następującą liczbę miejsc:

- A. 50
- B. 20
- C. 40

3.

Warunkiem członkostwa w Radzie Europy jest regularne przeprowadzanie przez dane państwo wolnych wyborów, a także podpisanie dwóch dokumentów:

- a.
- b.

4.

Do Organizacji Narodów Zjednoczonych należy obecnie (stan na rok 2003):

- A. 150 państw
- B. 185 państw
- C. 191 państw

5.

Wymień dwa państwa z tego grona przyjęte jako ostatnie.

.....

6.

Wymień stałych członków Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych.

.....

7.

Określ, jaką większością głosów podejmowane są rezolucje Rady Bezpieczeństwa NZ.

.....

8.

Wymień organy główne ONZ:

- a.
- b.
- c.
- d.
- e.
- f.

9.

Obecnym sekretarzem generalnym ONZ jest:

- A. Javier Solana
- B. Kofi Annan
- C. George Robertson

10.

Podaj imię i nazwisko oraz narodowość obecnego sekretarza generalnego NATO.
.....

11.

Wymień terytoria arabskie okupowane przez Izrael od wojny sześciodniowej z 1967 roku do chwili obecnej:

- a.
- b.
- c.

12.

Podaj nazwę afgańskiego ugrupowania religijno-politycznego, które zostało odsunięte od władzy w roku 2001 w wyniku interwencji zbrojnej Stanów Zjednoczonych i ich koalicjantów.
.....

13.

Wymień nazwiska prezydentów Serbii i Chorwacji z czasów wojny między tymi dwoma państwami w latach 1991–93.
.....

14.

Podaj rok, w którym wybuchła wojna w Czeczenii:

- A. 1990
- B. 1994
- C. 1998

15.

Wymień kraj, z którego pochodzi przywódca terrorystycznej organizacji al Kaida, Osama bin Laden:

- A. Iran
- B. Pakistan
- C. Arabia Saudyjska

Tabela odpowiedzi i punktów

Numer pytania	Odpowiedź	Liczba punktów za poprawną odpowiedź	Liczba punktów uzyskanych (wpisuje uczeń)
1.	B. Szwecji	5	
2.	A. 50	5	
3.	a — Europejskiej Konwencji Praw Człowieka; b — Konwencji o ochronie mniejszości narodowych	5	
4.	C. 191	3	
5.	Szwajcaria, Timor	2	
6.	USA, Wielka Brytania, Francja, Chiny, Rosja	3	
7.	za rezolucją musi głosować 9 spośród 15 członków, przy czym konieczny jest brak weta ze strony członków stałych	3	
8.	a — Zgromadzenie Ogólne b — Rada Bezpieczeństwa c — Rada Gospodarczo-Społeczna d — Rada Powiernicza e — Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości f — Sekretariat	2	
9.	B — Kofi Annan	5	
10.	Jaap de Hoop Scheffer, Holender	2	
11.	a — Zachodni Brzeg Jordanu b — Strefa Gazy c — Wzgórza Golan	3	
12.	talibowie (taliban)	2	
13.	Serbii — Slobodan Miloszević; Chorwacji — Franjo Tudjman	3	
14.	B. 1994	3	
15.	C. Arabia Saudyjska	4	

Miejsce
na naklejkę
z kodem

(Wpisuje zdający przed
rozpoczęciem pracy)

--	--	--

KOD ZDAJĄCEGO

EGZAMIN MATURALNY Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE

ARKUSZ I

Arkusz I

(zakres podstawowy)

Czas pracy 120 minut

Instrukcja dla zdającego

1. Proszę sprawdzić, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 12 stron. Ewentualny brak należy zgłosić przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Proszę uważnie czytać wszystkie polecenia.
3. Odpowiedzi należy zapisać czytelnie w miejscu na to przeznaczonym.
4. Proszę pisać tuszem tylko w kolorze niebieskim lub w czarnym; nie pisać ołówkiem.
5. Nie wolno używać korektora.
6. Błędne zapisy trzeba wyraźnie przekreślić.
7. Wszelkie notatki należy sporządzać tylko w brudnopisie, który nie będzie oceniany.
8. Obok każdego zadania podana jest maksymalna liczba punktów, którą można uzyskać za poprawne rozwiązanie.

Życzymy powodzenia!

Za rozwiązanie
wszystkich
zadań można
otrzymać
60 punktów

(Wpisuje zdający przed rozpoczęciem pracy)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

PESEL ZDAJĄCEGO

Zadanie 1. (1 pkt)

Wymień główne zasady, będące podstawą współczesnego państwa demokratycznego.

.....
.....
.....

Zadanie 2. (1 pkt)

Podaj datę (tylko rok) oraz region Polski, gdzie miało miejsce opisane w piosence wydarzenie.

*Na drzwiach ponieśli go Świętojańską
Naprzeciw glinom, naprzeciw tankom
Chłopcy stoczniowcy pomścijcie druha
Janek Wiśniewski padł*

.....

Zadanie 3. (1 pkt)

Który z poniższych aktów prawnych jest aktem wykonawczym?

- A. konstytucja
- B. ustawa
- C. rozporządzenie
- D. umowa międzynarodowa

Zadanie 4. (1 pkt)

Powód to osoba:

- A. która jest stroną w karnym procesie sądowym
- B. która wszczyna proces przez wniesienie sprawy do sądu
- C. składająca zeznanie w sądzie na temat konkretnego wydarzenia
- D. upoważniona do podejmowania czynności prawnych w imieniu określonych osób

Zadanie 5. (1 pkt)

Która z form prasowych powinna zawierać najmniej elementów interpretujących fakty?

- A. felieton
- B. komentarz
- C. komunikat
- D. wywiad

Zadanie 6. (1 pkt)

Decentralizacja władzy publicznej polega na:

- A. dużej liczbie mianowanych urzędników lokalnych
- B. hierarchicznej zależności organów samorządowych
- C. istnieniu szerokiego samorządu terytorialnego
- D. istnieniu dużej liczby szczebli administracji państwowej

Zadanie 7. (1 pkt)

Uzupełnij tekst, wstawiając w wy kropkowane miejsca odpowiednie wyrazy i daty (tylko rok).

Wybory do sejmu i senatu 4 czerwca r. zakończyły się zwycięstwem Solidarności, ponieważ kandydaci opozycji zyskali zdecydowane poparcie społeczne i zdobyli 161 mandatów w i 99 miejsc w Wybory doprowadziły do powołania pierwszego niekomunistycznego rządu, którego premierem został.....

Realizowany przez ten rząd plan, którego autorem był, rozpoczął proces przemian gospodarczych w Polsce.

Zadanie 8. (1 pkt)

Rozwiń skróty (podaj pełne nazwy instytucji)

- NBP
- MFW
- PKB
- ZUS

Rada Polityki Pieniężnej jest organem, który jest bankiem centralnym naszego kraju. Realizuje politykę pieniężną państwa, ma wyłączność na emisję polskiej waluty, dba o wartość złotówki. Przy realizacji tych zadań muszą być brane pod uwagę różne czynniki, takie jak wielkość inflacji, wzrost, stan bilansu płatniczego państwa. Często uwzględnia się również opinie ekspertów zagranicznych z, czy z Banku Światowego.

Zadanie 9. (1 pkt)

Przyporządkuj wymienione niżej uprawnienia do instytucji.

1. Naczelny Sąd Administracyjny A. Bada zgodność przepisów prawa, wydawanych przez centralne organy państwowe, z ustawą zasadniczą

2. Sąd Najwyższy	B. Rozpatruje skargi na decyzje administracyjne
3. Trybunał Konstytucyjny	C. Rozpatruje rewizje nadzwyczajne

1 — 2 — 3 —

Zadanie 10. (2 pkt)

Przyporządkuj typy partii hasłom, których mogłyby użyć w swoich programach wyborczych.

1. Partie konserwatywne	A. Wolny człowiek w wolnym kraju
2. Partie liberalne	B. Wolność jest nie do pogodzenia z istnieniem jakiegokolwiek władzy
3. Partie socjaldemokratyczne	C. Dobrobyt i praca dla wszystkich
	D. Państwo silne rodziną

1 — 2 — 3 —

Zadanie 11. (1 pkt)

Przyporządkuj organizacje międzynarodowe właściwym celom działania.

1. NATO	A. Utworzenie wspólnego rynku usług, pracy, towarów, obejmującego wszystkie państwa członkowskie
2. MOP	B. Interwencje zbrojne w sytuacji konfliktu
3. UNESCO	C. Rozwój badań naukowych i ochrona dziedzictwa kulturowego
	D. Rozwój ustawodawstwa pracy i ochrona praw pracowniczych

1 — 2 — 3 —

MODEL ODPOWIEDZI I SCHEMAT OCENIANIA ARKUSZA EGZAMINACYJNEGO I

1. Podział władzy, suwerenność narodu, pluralizm, państwo prawa, poszanowanie wolności i praw człowieka; możliwe jest inne sformułowanie zasad, przy zachowaniu istoty wypowiedzi.	1 pkt
2. 1970, Wybrzeże.	1 pkt
3. C.	1 pkt
4. B.	1 pkt
5. C.	1 pkt
6. C.	1 pkt
7. 1989, sejmie, senacie, (Tadeusz) Mazowiecki, (Leszek) Balcerowicz.	1 pkt
8. Narodowy Bank Polski, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Produkt Krajowy Brutto, Zakład Ubezpieczeń Społecznych	1 pkt
9. 1 – B, 2 – C, 3 – A.	1 pkt
10. 1 – D, 2 – A, 3 – C.	2 pkt
11. 1 – B, 2 – D, 3 – C.	1 pkt
12. 1 – A, 2 – C, 3 – B.	2 pkt
13. Senat, Sejm, Prezydent.	1 pkt
14. Podstawą opodatkowania nazywamy przychody pomniejszone o koszty uzyskania przychodów i ulgi podatkowe.	1 pkt
15. Rozpad ZSRR lub Związku Sowieckiego.	1 pkt
16. A) Artykuły henrykowskie, B) Prawo oporu wobec władzy.	2 pkt
17. A) Struktura społeczna to wewnętrzna budowa społeczeństwa i sieć wzajemnych powiązań między grupami społecznymi. Powstawanie klasy średniej, procesy pauperyzacji, procesy bogacenia się, powstawanie nowych grup społecznych, bezrobocie i inne.	2 pkt
18. Gandhi	1 pkt
Havel	1 pkt
Schuman.	1 pkt
19. Wojewoda powoływany jest przez Prezesa Rady Ministrów (premiera), a starosta jest wybierany przez radę powiatu (władze samorządowe).	1 pkt
20. W zakresie władzy ustawodawczej: zarządza wybory do sejmu i senatu, zwołuje pierwsze posiedzenia nowo wybranego sejmu i senatu, skraca kadencje sejmu w przypadkach określonych konstytucją, posiada inicjatywę ustawodawczą, zarządza referendum ogólnokrajowe, podpisuje lub odmawia podpisania ustaw, zarządza ogłoszenie ustawy oraz umowy międzynarodowej w Dzienniku Ustaw RP, zwraca się z orędyem do sejmu, senatu, Zgromadzenia Narodowego.	1 pkt